

Výplatní otisky firmy Baťa Zlín

Známa a ekonomicky výkonná firma Baťa Zlín se proslavila i tím, že pochopila význam moderního prostředku vyplácení zásilek a vyhodnotila správně, že výplatní otisky jsou jedním z prostředků významné propagace a reklamy. Firma patří mezi ty uživatele, která ve všech obdobích výplatní stroje využila stoprocentně pro vyplácení zásilek a při reklamních akcích.

Letmý pohled do 1. republiky

Tyto otisky jsou již více méně mezi sběrateli známé (již 42 let)

Katalog Bouška - Leiš (1979) zaznamenává pro období 1926 - 1939 celkem 11 (!) výplatních otisků pod kuratelou různých dohlédacích pošt. Barevné mutace přináší další Katalog Di Casol -Leiš (Praha 2015)

- Praha 1 - Dům služby Baťa , záznam PR 12,
- Otrokovice - Baťa a.s., O 17,
- Zlín 1 /Baťovy závody, baťa a.s., Z 5a, 5b, 5c, 5d.
- Zlín 2a/Baťovy závody, Baťa Zlín, Z 5d, Z 5e, T 5f, Z 5g, Zh.

Méně známé jsou otisky firmy Baťa z doby Protektorátu ČM z let 1939 - 1945.

Otisky jsou zachyceny v Katalogu Bouška (Praha 1977) a elektronickém barevném Katalogu Di Casola - Leiš (Praha 2015).

Přesto si zaslouží naší pozornost. Už jen z prostého faktu, že v letech 1945 - 1989 se o protektorátních otiscích psalo velmi minimálně, a to jen o dohledem či na základě souhlasu politických orgánů.

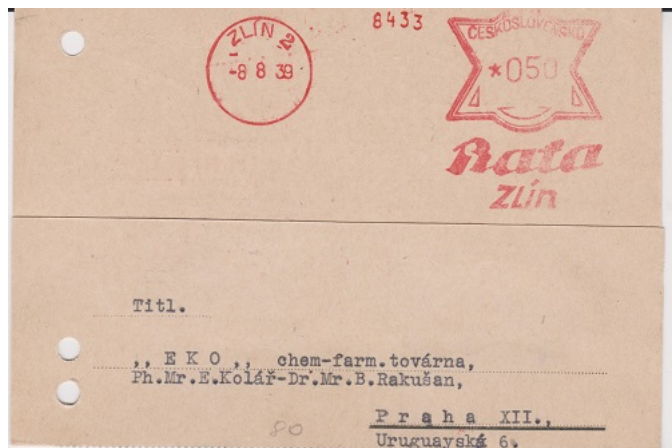
Otisků bylo požehnaně - kmenová firma Baťa používala celkem 11 otisků, a když připočítáme další dva otisky firmy Kotva a. s. (firma v koncernu Baťa), tak dojedeme kčíslu 13. To je opět slušný rekordní počet otisků. A opět firma využila otisky nejen ke zrychlení vyplácení zásilek, ale i k reklamním a propagačním účelům baťovským způsobem. Bohužel se vyskytl i propagační otisk, jediný v Protektorátu, který propagoval akci "Viktoria" - "V s ratolestí" protektorátních úřadů s německým tlakem v zádech. Do dneška nebyl tento počin dostatečně vysvětlen. Otisky registruje Katalog Di Casola - Leiš pod čísly Z4, Z 4a, Z 4b, Z 4c, Z 4d, Ze, Z 4f, Z 4g, Z 4h, T 4ch, Z 5, Z 5a, Z 5b.

PRVNÍ OTISK

předběžný protektorátní výplatní otisk, československý vzor, otisk s datem 8. 8. 1939

ZLÍN 2

FR 6h - 4m, označení pod výplatním razítkem

DRUHÝ OTISK

první definitivní protektorátní výplatní otisk/neúplný poněmčený otisk, použití ok 1939

ZLIN 2/ZLÍN 2

FR 6h - 4m

TŘETÍ OTISK

druhý definitivní protektorátní výplatní otisk, úplný poněmčený vzor, otisk s datem 8. 1. 1940

Dle poštovních archivů byl tento otisk oficiálně zaregistrován až 10. 5. 1940

ČTVRTÝ OTISK

druhý definitivní protektorátní výplatní otisk, úplný poněmčený otisk, otisk 1. dne s datem 3, 3, 1941

Poštou prošlá celistvost s reklamním označení v otisku ze dne 2. 5. 1941

PÁTÝ OTISK

viz čtvrtý otisk s rozdílem změny polohy výplatního znaménka (nyní "tancující hvězdička")

ve sbírce evidují tato data. 12. 6. 1943 - 3. 9. 1943

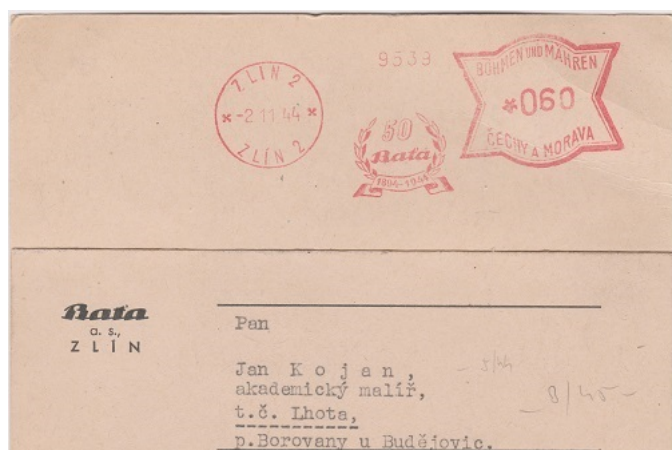

ŠESTÝ OTISK

příležitostný výplatní otisk k 50. výročí existence firmy (1894 - 1944)

FR 6h - 4m (tancující hvězdička)

otisky s daty - 21. 4. 1944 - 2. 11. 1944-

SEDMÝ OTISK

druhý definitivní protektorátní výplatní otisk, úplný poněmčený vzor, otisk s datem 31. 1. 1940, rozlišovací symbol v denním razítku ("a"), jen název Baťa zlín pod denním razítkem

OSMÝ OTISK

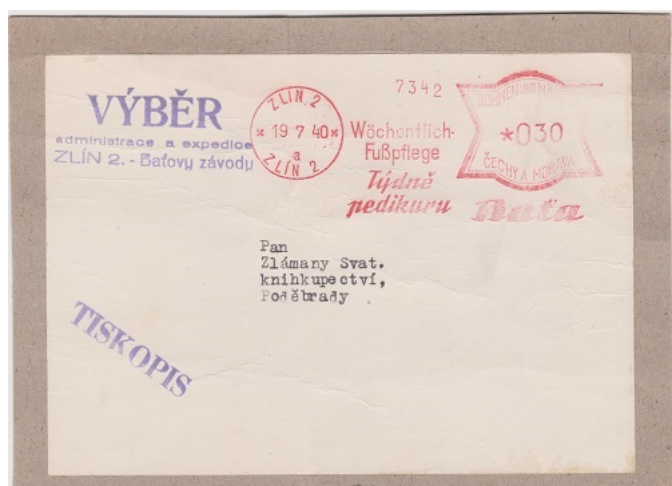
druhý definitivní protektoritní výplatní otisk, úplný poněmčený vzor, otisk s datem 10. 5. 1940 (otisk 1. dne - R)

další stroj, propagační označení, kromě názvu firmy Baťa též německo - český text o pedikúře a péči o nohy

Denní razítko: rozlišovací symbol "a"

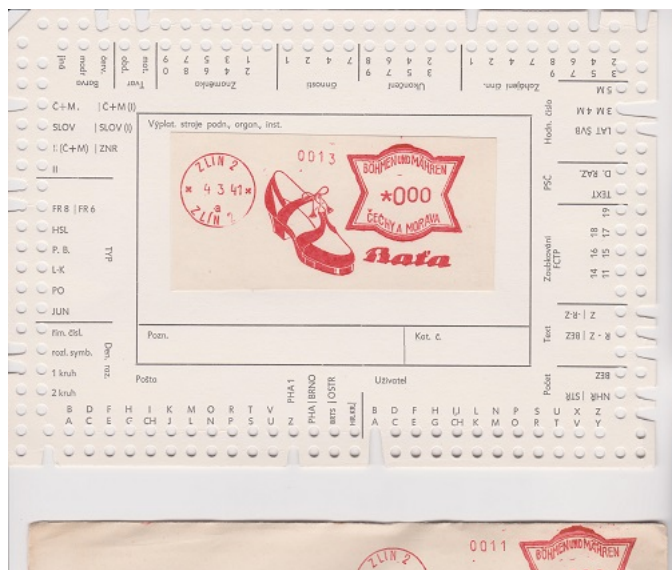
Poštou prošlá celistvost s otiskem s datem 19 7. 1940

DEVÁTÝ OTISK

změna označení - místo propagačního označení označení s dýmským střevícem a názvem firmy Baťa

Otisk 1. dne 4. 3. 1941 (R)

DESÁTÝ OTISK

změna označení, nyní symbol "V s ratolestí"

FR 6h - 4m (dohledací pošta ZLÍN 2/ZLÍN 2, rozlišovací symbol "a")

Otisk 1. dne: 5. 9. 1941 (RR)

kontrolní otisky pořízeny ještě dvakrát: 17. 6. 1942 a 29. 12. 1942 (RR) - reprodukce, otisk v Katalogu Di Casola - Leiš, otisk s datem 29. 12. 1941

JEDENÁCTÝ OTISK

změna označení (ruce pečující o nohu) - firma Baťa -dolní otisk

otisk 1. dne 17. 6. 1942 (viz dolní otisk)

srovnání s dvěma otisky jednoho stroje pořízený v jeden den (oba otisky R)m otisk s !V! byl navrácen (viz otisky a údaje shora)

